

Grundläggande granskning: Kommunstyrelsen

Kalix kommun

Mars 2022

*Erik Jansen, certifierad
kommunal revisor
Jonathan Melkko
Sofia Persson*

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder. Kommunstyrelsen och nämnderna ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras:

Har kommunstyrelsens förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?

Granskningen omfattar följande granskningsområden:

1. Styrning, kontroll och åtgärder.
2. Måluppfyllelse för verksamheten.
3. Måluppfyllelse för ekonomin

Därutöver sker en kompletterande granskning inom följande område:

4. Tilläggstjänst: Fördjupad granskning av styrning

Nr 1 utgör underlag för att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig. Övriga områden bildar underlag för att bedöma om förvaltningen sker på ett ändamålsenligt (2) och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt (3).

Revisionskriterier i granskningen utgörs främst av kommunallagen 6:6 och följsamhet till fullmäktiges uppdrag i form av mål och budget 2021.

Metod och avgränsning

Den översiktliga granskningen har skett genom dokumentanalys. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2021. I övrigt se "syfte och revisionsfrågor".

Respektive granskningsområde bedöms med hjälp av signalsystem: grön (tillräckligt), gult (delvis) och röd (otillräckligt).

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har styrelsen antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Styrelsen har, 2020-12-08 § 217, upprättat verksamhetsplan för år 2021.
	b) Är plan för verksamheten upprättad i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Grön	Styrelsen har upprättat verksamhetsplan i enlighet med den kommunövergripande mallen. Upprättande följer formkrav i övrigt.
	c) Är plan för verksamheten heltäckande, dvs. omfattar den styrelsens samtliga verksamheter?	Grön	Verksamhetsplanen för 2021 är heltäckande för styrelsens samtliga verksamheter.
2. Budget	a) Har styrelsen antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	2020-12-07 § 242 har styrelsen antagit internbudget för verksamhetsår 2021. Budget för 2021 uppgår till 79 655 tkr.
	b) Är budget upprättad i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Grön	Upprättad internbudget överensstämmer med tilldelad budgettram.
	c) Är budget heltäckande, dvs. omfattar den styrelsens samtliga verksamheter?	Grön	Internbudget för verksamhetsår 2021 är heltäckande för styrelsens samtliga verksamheter.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
3. Mål	a) Finns mål formulerade för styrelsens verksamhet?	Grön	Av de kommunövergripande målen har styrelsen i sin verksamhetsplan tillämpat 7 st mål för sina verksamheter.
	b) Finns mål formulerade för styrelsens ekonomi?	Grön	Beslut om budget i balans är att anse som mål för ekonomin.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Grön	Verksamhetsmålen innehåller mätbara indikatorer eller bedöms vara formulerade för att kunna följas upp.
	d) Är målen upprättade i enlighet med fullmäktiges direktiv?	Grön	<p>Från styrelsens reglemente § 1 framgår att styrelsen ska se till att: "verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, samt de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning".</p> <p>Styrelsens mål i dess verksamhetsplan har koppling till de kommunövergripande målområdena från 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Befolkning och demografi • Hållbar plats • Innovativa miljöer
	e) Är målen heltäckande, dvs. omfattar de styrelsens samtliga verksamheter?	Grön	De verksamhetsmål som framgår av styrelsens verksamhetsplan är övergripande och omfattar samtliga av styrelsens verksamheter.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	a) Har styrelsen upprättat direktiv/instruktion för rapportering till styrelsen ?	Grön	I styrelsens verksamhetsplan 2021 finns "återkommande aktiviteter 2021/2022" som visar vad som ska följas upp/återrapporeras till styrelsen under kvartal 1-4. Exempelvis framgår direktiv för rapportering av delårsrapport och månadsrapporter.
	b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse och resultat?	Gul	<p>Rapportering vid delår fokuserar på måluppfyllelse och ekonomiskt utfall för perioden. Vidare lämnas prognos om ekonomiskt utfall för helåret. Ekonomi följs även upp vid månadsrapporter.</p> <p>Det framgår ej någon prognos för måluppfyllelse avseende helåret för de verksamhetsmässiga målsättningarna. Se RKR 17 som uttrycker att det till fullmäktige skall rapporteras "Upplysningar om kommunens och kommunkoncernens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning". Vidare noteras att två mål sträcker sig fram till 2023 och 2026.</p> <p>I sammanhanget har revisionen vid grundläggande granskning 2021 uppmärksammat att inte heller nämnderna lämnat prognos för helåret avseende verksamhetsmässiga målsättningar.</p> <p>Vår bedömning är att om kommunstyrelsen inte för sig själv eller från övriga nämnder erhåller en prognos gällande förväntad utveckling av verksamhetsmålen finns ej heller några förutsättningar för kommunstyrelsen att till fullmäktige lämna upplysningar om kommunens förväntade utveckling avseende verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning.</p>

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	c) Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Gul	Från protokoll kan ses att såväl kommunövergripande- och verksamhetsmässig information ges vid styrelsens sammanträden. Utifrån protokollsgenomgång kan vi inte se att styrelsen vidtagit åtgärder för att nå måluppfyllelse vad gäller verksamhetsmål. Vid årsrapportering rapporteras bristfällig måluppfyllelse. Se 5a för vidare information om måluppfyllelse.
	d) Vidtar styrelsen tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Grön	Vid delårsrapporten lämnas prognos om positiv budgetavvikelse vilket tyder på att tillräckliga åtgärder vidtas. Vid årsredovisningen redovisas ett budgetöverskott per helår, se 5b.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	a) När styrelsen uppsatta mål för verksamheten?	Gul	Vid årsredovisningen lämnas följande bedömning för verksamhetsmålen: <ul style="list-style-type: none">• Uppnått = 0• Uppnått till större del = 2• Uppnått till mindre del = 4• Ej uppnått = 1 Vi noterar att två indikatorer sträcker sig fram till 2023 och 2026.
	b) När styrelsen uppsatta mål för ekonomin?	Grön	Årets resultat visar på ett överskott om: <ul style="list-style-type: none">• +2 556 tkr

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
6. Mätetal	a) Används mätetal för ekonomi, prestationer och kvalitet för att styra verksamhet och ekonomi?	Gul	Utöver "budget i balans" framkommer inte mätetal för ekonomi. Nämndens verksamhetsmål omfattar mätetal för prestationer (positivt inflyttningsnetto samt lönekvot kvinnor män) och kvalitet (invånare med bra självskattat hälsotillstånd).

Avslutning

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 1b, 2b, 3d, 5a</i>	Gul	Styrelsen kan i delvis rimlig grad verifiera att dess förvaltning utförts på ett ändamålsenligt sätt under år 2021.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 5b</i>	Grön	Styrelsen kan i rimlig grad verifiera att styrelsens verksamhet har bedrivits på ett för ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under 2021. Ekonomiskt utfall för år 2021 uppgår till: <ul style="list-style-type: none">+ 2 556 tkr
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 1c, 2a, 2c, 3a-c, 3e, 4a-d, 6a</i>	Grön	Den interna kontrollen hänförlig till styrelsens förvaltning har varit tillräcklig under år 2021

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till styrelsen:

- Att säkerställa en prognos av måluppfyllelse vid framtida underlag till kommunens delårsrapporter utifrån de krav som framgår i RKR 17 kopplat till kommunens och kommunkoncernens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning. I sammanhanget behöver kommunstyrelsen även analysera hur direktiven till nämnderna framgent säkerställer att även nämnderna lämnar prognos för måluppfyllelse vid tid för delårsrapporten per augusti så att kommunstyrelsen till fullmäktige vid delårsrapporten - utifrån kommunstyrelsens redovisningsskyldighet - kan lämna upplysningar om kommunens samlade förväntade utveckling avseende verksamhet utifrån fullmäktiges mål om god ekonomisk hushållning.
- Att vidta tillräckliga åtgärder för att nå verksamhetsmässiga målsättningar.